

27 oktober 2025

MEDLEMSBREV 6 2025

Hej kära Vänner

Hoppas allt är bra med er alla, att ni njuter av vackra höstdagar och ser fram mot spännande aktiviteter med föreningen!

Vi hann med två utomhusvisningar i oktober där vädrets makter var med oss båda gångerna. Landskapsarkitekterna Anders Falk och Mattias Nordström tog oss med på en vandring runt Slussen och en tidig söndagmorgon gav vi oss ut till Norrviken där arkitekten Gustav Appell tillsammans med Ketil Turner från kanotklubben berättade om den långa resan fram till dagens Sjösportcenter. Två på väldigt olika sätt mycket imponerande projekt, olika skalor men som båda sträckte sig över långa tidshorisonter, med vatten som gemensam nämnare. Stort tack för era fina initierade visningar.

I november kommer vi dels att se lite av vad som händer på ArkDes och dels hur Sven Markelius hus på Karlavägen från 1959 tagits om hand och fått nytt innehåll.

PROGRAM

ArkDes NYA UTSTÄLLNINGAR

Döden

Hur kan något så privat som döden representeras i det offentliga rummet? Hur har platser för sorg och hantering av de avlidna påverkat arkitekturen?

I ArkDes samling ger sarkofager och mausoleer från slutet av 1800-talet plats åt minneslundar och krematorier under mitten av 1900-talet. Den världsberömda Skogskyrkogården i Stockholm (1915–1940) uppfördes under en tid då kremation började bli vanligare, och begravningsplatser planerades på ett helt nytt sätt – med fokus på jämlikhet och funktionalitet.

2000-talets pandemier, med behov av social distansering, kräver nya sätt att tänka kring begravningsceremonier. Några nedslag i arkitekturhistorien visar hur arkitekters uppdrag påverkas av dödens demokratisering och hur specifika händelser skapar helt nya begravnings- och minnesplatser.

Ett antal nedslag i samlingen visar hur arkitekternas uppdrag påverkas av en alltmer yteffektiv och jämlik hantering av döda. Likbränningens genombrott leder till behov av krematorier och minneslundar. Liksom katastrofer och pandemier kräver nya sätt att planera platser för sorg.

Bland annat visas Rickard Rotsteins vinnande förslag i tävlingen om övertäckning av M/S Estonia. Utformningen anknyter till det forntida gravskick som var vanligt i hela det aktuella Östersjöområdet.

Kvinnors Byggforum

1980 går en grupp kvinnor verksamma inom arkitektur- och byggbranschen samman och bildar Kvinnors Byggforum. De vill förändra bostadsbyggandet, sätta vardagens behov i fokus och utmana en mansdominerad bransch genom att betona kvinnors erfarenheter.

Utan att vara inbjudna tar de plats på utställningen *Boplats 80* i Kungsträdgården i Stockholm. Med en fullskalemmodell av de gemensamma utrymmena i ett flerbostadshus visar de alternativ till tidens ofta anonyma bostadsmiljöer. Installationen är en färgstark och trivsamt protest mot tidens ofta anonyma bostadsmiljöer. Hallen och entrén lyfts fram som sociala rum där grannar kan mötas, och varje val i inredningen – från kakel till växter – bär på ett större budskap: arkitektur angår alla.

Installationen väcker stor uppmärksamhet, men också skepsis från utställningens arrangörer, Sveriges Arkitekters Riksförbund.aktionen blir starten på ett långvarigt engagemang för att förändra framtidens bostäder och inkludera fler som får inflytande i byggbranschen.

Hösten 2025 visas en fullskalig rekonstruktion av Kvinnors Byggforums bidrag från *Boplats 80* i ArkDes samlingsutställning. Kliv in i en pastellfärgad berättelse om motstånd, gemenskap och kraften att förändra.

Frida Melin och **Frida Rosenberg**, intendenterna på ArkDes, kommer att visa utställningarna och arkitekten **Rickard Rotstein** kommer att berätta om sitt förslag till Estoniamonument.

TID OCH PLATS: Onsdag den 5 November, kl 16.00 - 17.00 (ca).

Vi samlas strax innan vid utställningarna på ArkDes.

OBS! Anmälan och avgift

Anmälan som vanligt via mail men ingen avgift.

NATUR & KULTUR, KARLAVÄGEN 31

Det kulturhistoriska landmärket Skogsindustrihuset på Karlavägen 31 ritades 1959 av Sven Markelius för Skogsindustrierna. Sedan tidigt 90-tal huserar här bokförlaget Natur & Kultur som både fastighetsägare och hyresgäst. Efter år av partiella renoveringar som förvanskade originalet och med en tydlig teknisk skuld, stod det klart att en genomgripande modernisering var nödvändig.

Utmaningen var att skapa en arbetsplats för framtiden i en byggnadskropp anpassad för dåtidens kontor utan att kompromissa med Markelius arkitektur. Balansgången mellan återställning och förnyelse blev central.

En stor byggteknisk utmaning var att förbättra byggnadens energieffektivitet utan att förändra dess exteriör, vilket inte var tillåtet av antikvariska skäl. Lösningen blev att varsamt demontera fasaden bit för bit, byta ut den 50 mm tjocka korkisoleringen mot högpresterande PIR-isolering – som ger bättre värmevärde utan att öka väggjockleken – och därefter renovera och återmontera originalfasaden i sin helhet.

Resultatet är en modern arbetsplats där det sena 50-talets ikoniska formspråk möter dagens funktionella och tekniska krav. En öppen och skalbar arbetsmiljö anpassad för dagens och framtidens arbetssätt. Med syftet att optimera byggnadens flöden binder en ny interntrappa samman våningsplanen och främjar samarbete mellan förlagets olika avdelningar. Den återupprättade aulan Markelius-salen och nytolkningar av originaldetaljer vittnar om ett starkt fokus på bevarande när den imponerande salen har återfått sin forna glans. Byggnaden är inte bara en arbetsplats – utan en levande förlängning av Natur & Kulturs identitet och värderingar som vilar tryggt i Sven Markelius arkitektur.

Samtidigt har nya konstnärliga samarbeten, inspirerade av Markelius och keramikern Signe Persson Melins samarbete, adderat samtida uttryck. Med hållbara materialval och tidlös design säkerställs att byggnaden inte bara återfår sin forna glans – utan också står stark inför kommande generationer.

Karolina Nyström, ansvarig inredningsarkitekt på Studio Stockholm, och **Ann Reimers**, kontorschef på Natur & Kultur, kommer att visa och berätta om projektet.

TID OCH PLATS: Tisdag den 25 November, kl 17.30 - 19.00 (ca).

Vi samlas strax innan vid entrén, Karlavägen 31.

OBS! Anmälan och avgift

Anmälan via mail.

Avgift 100:-/person, betalas i förväg via BG eller Swish, men först när plats bekräftats.

VAD MER.....?

BETALNINGAR

Betalning för avgiftsbelagda program görs, om inte annat anges, till föreningens BG 5481-5634, eller Swish 123 386 03 68. Var noga med att ange namn och vad betalningen avser.

MAILADRESSER

Vi försöker spara in på kopiering och portokostnader. Så, om ni får detta medlemsbrev som traditionell ytpost, skicka oss en mailadress för framtida utskick. Det är även enklare och snabbare att informera om vad som händer och eventuella ändringar via mail. Vi skulle helst helt vilja avskaffa pappersutskick.

ANMÄLAN TILL PROGRAM

Anmälan görs, om inte annat anges, via mail till föreningen: *vannerna@arkdes.se*. Kansliets telefon är för närvarande ur funktion! Vid förhinder att delta i anmält program vänligen meddela detta så snart som möjligt, så att andra kan ges plats. Vi har ofta en väntelista.

ArkDes - Vad händer?

ArkDes har ett digert program med aktiviteter. Man kan ta del av samtal, utställningsvisningar, familjeworkshops och dagliga Unboxings. Här ett urval av kommande program i november:

Unboxing

Under hösten följer Unboxing samma tema som Sveriges Televisions serie;

"Så byggdes Sverige".

Veckans tema:

30 okt - 1 nov; Villagatan

6-8 nov; Storstaden

13-15 nov; Bruksorten

20-22 nov; Landet

27-29 nov; Drömlyan

4-6 dec; Förorten

11-13 dec; Centrum

World Glimpsing

Upplev rollspelet **OUR BROOD**:

Varje fredag, lördag, söndag finns ArkDes spelvärdar på plats och guidar genom rollspelet OUR BROOD, av OMSK Social Club. Ett uppslukande rollspel som utforskar teman som moderskap och omsorg, kopplat till ekologiska och teknologiska kriser. Upplevelsen tar ca 30 minuter och det krävs ingen förkunskap.

På ArkDes hemsida finns mer info och alla uppgifter om detta och om kommande utställningar och aktiviteter på museet. Där kan man även anmäla intresse att få ArkDes nyhetsbrev, för löpande info om vad som händer på ArkDes.

CAFÉ BLOM

Café Blom har öppet varje dag utom måndag mellan 11.00 och 17.00, fredag till 19.00. Med årets gröna medlemskort i ArkDes Vänner har man dessutom lite rabatt på allt utom alkoholhaltiga drycker.

God höst önskar

Pia Kjellgren Schönning

Ylva Lagerquist

Klas Schönning

ArkDes Vänner

c/o ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Telefon: 08 611 35 96 (tillfälligt ur bruk)
Mail: vannerna@arkdes.se
BG 5481-5634
Swish 123 386 03 68
www.arkitekturensvanner.se

Detta nyhetsbrev skickades till er eftersom ni är medlem i ArkDes Vänner. Om ni inte längre önskar få utskick från oss vänligen avregistrera er via mail